

get. Det er denne indstilling, der danner baggrund for justitsministeriets forslag om ændring af § 449.

Forslaget må imidlertid ses i sammenhæng med de fortsatte overvejelser i udvalget om, hvorledes advokatretshjælpen på kort sigt kan forbedres, og hvorledes der kan tilvejebringes de yderligere midler, som er nødvendige til finansiering heraf. Justitsministeriet har netop anmodet udvalget om at koncentrere og fremskynde sine overvejelser herom.

3.3. Retsplejelovens § 449 er senest ændret ved lov nr. 226 af 6. juni 1985. Ved denne lovændring, der er foretaget efter, at retshjælpsudvalget afgav sin udtalelse den 9. januar 1985, opretholdtes den hidtidige ordning, hvorefter der skal ske beskikkelse af advokat for alle sagsøgte eller appellinstævnte, der møder uden advokat, i sager om separation, skilsmisse og omstødelse af ægteskab, i sager mellem ægtefæller til afgørelse af, om separation består eller er bortfaldet, og i sager til afgørelse af, om parterne er eller ikke er ægtefæller. Herudover blev det på baggrund af gennemførelsen af sager om fælles forældremyndighed m.v. vedtaget, at der skal ske beskikkelse af advokat i sager om ophør af fælles forældremyndighed, jfr. § 448, nr. 2, i sager om overførelse af forældremyndigheden til faderen alene i tilfælde, hvor forældrene ikke har haft fælles forældremyndighed, jfr. § 448, nr. 3, og endelig i sager om statsamtets afgørelser om forældremyndighed efter en indehavers død, jfr. § 448, nr. 4. Beskikkelse af advokat skal efter de gældende regler ske automatisk og uden hensyn til sagsøgtets økonomiske forhold, og advokatens vederlag udredes af statskassen, uden at der i almindelighed kan blive tale om at pålægge den pågældende part at betale sagsomkostninger.

Mens situationen for den sagsøgte i en ægteskabssag m.v. således er den, at den pågældende automatisk og uden hensyn til de økonomiske forhold får beskikket en advokat, forholder det sig anderledes for den, der er sagsøger. Her skal den pågældende ansøge statsamtet om fri proces, og bevilling hertil gives kun, såfremt den pågældende skønnes at have rimelig udsigt til at få medhold, og såfremt den pågældende opfylder visse økonomiske betingelser, jfr. retsplejelovens § 330.

Retshjælpsudvalget stiller bl.a. på denne baggrund forslag om, at man ved en ændring af retsplejelovens § 449 fjerner denne forskelsbehandling af parterne i en ægteskabssag med hensyn til fri proces m.v. Udvalget peger i den forbindelse også på, at man ved denne ændring fjerner den mulighed, som parterne hidtil har haft for ved aftale at

sikre sig, at alle omkostninger ved deres ægteskabssag vil blive afholdt af det offentlige. Den foreslåede stramning af bestemmelsen vil efter udvalgets opfattelse også betyde, at den mere velstående part ikke længere vil kunne have nogen økonomisk interesse i at foretrække en separation/skilsmisse ved dom fremfor ved bevilling, og udvalget finder derfor, at den foreslåede ny bestemmelse også vil kunne virke procesbesparende.

Justitsministeriet kan tiltræde udvalgets synspunkter og finder endvidere, at synspunkterne med samme styrke kan anføres for så vidt angår de sager, der som konsekvens af lov nr. 226 af 6. juni 1985 er inddraget under ordningen med obligatorisk advokatbeskikkelse. På baggrund bl.a. af drøftelser med en repræsentant for østre landsret, er det justitsministeriets opfattelse, at retsplejemæssige hensyn i visse tilfælde kan gøre det nødvendigt, at der beskikkes en advokat for en sagsøgt eller appellinstævnt, der møder uden advokat i en ægteskabssag m.v., selv om den pågældende ikke opfylder de økonomiske betingelser for fri proces. I sådanne tilfælde må det imidlertid naturligvis være den pågældende selv, der endeligt skal afholde udgifterne ved beskikkelsen. Justitsministeriet har udformet lovforslaget i overensstemmelse hermed.

4. Sager om vekslers og checks m.v.

4.1. Lovforslaget indebærer på dette punkt en ophævelse af reglerne i retsplejelovens kapitel 41 om hurtig retsforfølgning i sager om vekslers og visse andre gældsbreve.

Efter forslaget bevares adgangen til at opnå hurtig retsforfølgning i veksel- og checksager uden for forbrugerforhold og i checksager, bortset fra tilfælde hvor checken i forbindelse med en forbrugeraftale er benyttet til opnåelse af kredit, men reglerne herom foreslås overført til retsplejelovens fuldbyrdelsesregler.

Med hensyn til vekslers, der er benyttet i forbindelse med en forbrugeraftale, og checks, der er benyttet til opnåelse af kredit i forbindelse med en forbrugeraftale, vil en fordringshaver efter lovforslaget ikke længere have mulighed for overfor en forbruger at benytte sig af en særlig gunstig inddrivelsesprocedure, og krav, der støttes på sådanne dokumenter, vil derfor fremover kun kunne tvangsfuldbyrdes efter retsplejelovens almindelige regler.

Lovforslaget medfører ingen ændringer i de materielle regler i veksel- og checkloven, herunder